

Nej, det var godt, det skete, også for ham selv. Hvor sjove ville de næste 10, 20 år være blevet med det helbred – og det sind? Ikke specielt sjove, skulle jeg mene. Det ville bare have været at træde vande, en langsom død, mere langtrukken end den han fik. Han havde skam et godt liv, andet kan man ikke sige. Behøvede aldrig tænke på andre end sig selv. Spiste når han havde lyst, alt for store mængder. Sov inden hovedet ramte puden – pludseligt og omgående. Snorkede lystigt som for at minde verden om, at han minsandten stadig fandtes, selv om han sov. Han havde al ret til at findes!

Selv sover jeg stille, men jeg drømmer så meget desto livligere. Horst huskede aldrig sine drømme. Det var nær ved, at jeg selv røg med i købet, men jeg undslap med en hårsbred.

Det var virkelig på et hængende hår.

Det er seks år siden nu, og ingen er på sporet af mig. Vi havde været gift i 39 år. Det er lang tid. Nej, han slog mig ikke. Drak heller ikke. Så hvorfor gjorde jeg det? Man kan måske sige, at det var en *crime passionnel* – men ikke på den sædvanlige fortærskede måde. Nej, det handlede om en langt mere dybtgående lidenskab end som så. En lidenskab, som ikke bare vedrører to enkeltindivider, men har med hele grundsynet på livet at gøre. Han stod på den ene side, jeg på den anden.

Jeg skriver denne her fortælling i notesbogen, som jeg fik af min mor. Jeg fandt den ved et tilfælde, da jeg ryddede op i gemmerne for et stykke tid siden. Det er en rød notesbog i skind med marmorerede inderperme, formentlig alt for dyr for hende. I mere end 40 år har den ligget glemt. Alligevel husker jeg præcis, hvad jeg tænkte, da jeg fik den; at den var så fin, at jeg ville gemme den, til jeg for alvor havde noget at sige. Det har jeg nu. Så jeg åbnede siderne, og i lampens svage lys kunne jeg se den knap læselige inskription skrevet med blyant:

*Når du dit hjerte vil lette
er disse sider de rette*

Lykønskninger fra din mor, realskolen 12/6 1960

Jeg ser det som et tegn.

På det seneste er ordet *eftermåle* hyppigt kommet til mig. Jeg vil ikke gå ubemærket hen. Jeg vil ikke have, at nogen skal tro, jeg var dum, bare fordi jeg var stille. I lang tid var jeg en forsigtig type, føjelig. En der troede, at tale var sølv, og tavshed var guld. En der lod idioterne være idioter, fordi jeg troede, de i sidste ende ville bukke under for deres egne metoder. Det tror jeg ikke længere. Jeg ved, det ikke forholder sig sådan.

Desuden har jeg et par ting at sige. Om tingenes tilstand, ikke bare det her med min mand. Selv om det hænger sammen. Så jeg har ligget vågen og tænkt og har bestemt mig for, at det er på tide at fortælle, om hvordan jeg, som er så flink, blev en morderske.

Men jeg har tænkt mig at gøre det i mit eget tempo. Det her er mit testamente.

Jeg spiste min første yndlingsbog. Jeg var seks år. Den hed, ironisk nok, *Drengen der ikke ville spise*. Jeg rev siderne ud en ad gangen, krøllede dem sammen til små kugler og slugte dem. Jeg kunne ikke lade være. Da mor kom hjem og undrede sig over, hvor bogen var blevet af, holdt jeg mig bare på maven. Hun forstod med det samme, hvad der var sket, sukkede og sagde:

– Du fik den jo, så du ikke lavede ballade. Ikke fordi du skulle spise den!

Efter det fik jeg ikke flere bøger. Når jeg tænker på det nu, bliver jeg lidt stolt af mig selv. Der er noget foretagsomt og livskraftigt i viljen til at ville gøre noget, man elsker, til en faktisk del af en selv.

Senere, da jeg flyttede hjemmefra og fandt vej til biblioteket, opdagede jeg, at det ikke var nødvendigt at spise bøgerne

for at beholde dem. Det var nok at læse dem. Jeg tror, bogen er den eneste menneskeskabte ting i verden, som ikke kan ejes. En bog tilhører den, som elsker den.

Det kom helt naturligt at skulle være bibliotekar. Nu arbejder jeg naturligvis ikke længere. Nu lever jeg godt af arven og er desuden pensionist. Men inden “ulykken” var jeg igennem alle årene ansat på det samme bibliotek. Jeg har altid haft det svært med støj, og før i tiden var bibliotekerne meget stille. Dengang sad folk ikke og snakkede højt i deres mobiltelefoner og kastede om sig med intime detaljer, som ingen havde bedt om at få del i.

Dengang lod man ikke sine børn spille computerspil eller svine med deres madpakker i hyggekedlene. Dengang var det læsningen i sig selv, der var i højsædet på bibliotekerne. Nu skal de, med tidens rastløse energi, først og fremmest være sociale mødesteder. For nogle lader bøgerne mest af alt til at være et nødvendigt onde. Igennem årene har jeg været tvunget til at frasortere digte, botanikværker og dramatik for at få plads til knaldromaner og kagebogsstativer. Jeg har været tvunget til at stille hele hylder med smukt illustrerede leksika væk bare for at kunne få plads til en caféafdeling, som nu er fyldt op med dovne hoveder, der sidder og læser tidsskrifter om motorsport. Indimellem sjosker de frem til skranken og spørger efter toilet nøglen eller et gammelt nummer af *Hifi & Musik*, hvortil jeg helst ville svare: Gå ud ad døren, og fortsæt ligeud, til du fylder 85. Drej så ned i grøften på venstre side, og luk øjnene.

I løbet af firserne foretog jeg frasorteringen på biblioteket ud fra min egen hjemmelavede metode. Jeg havde en privilegeret periode på nogle år, hvor jeg ganske enkelt kasserede de bøger, jeg selv syntes var under lavmålet. Selvfølgelig spurgte folk

efter dem, de var gerne populære. Men jeg henviste bare til en uendelig venteliste på den specifikke bog. Var de alligevel så stædige, at de lod sig skrive op som nummer 140 i køen til *Hulebjørnens klan*, bad jeg dem vende tilbage og oplyste efterfølgende med monoton stemme, at pågældende bog var blevet opløst i et badekar eller ædt af en hund. I øvrigt en helt almindelig skæbne for biblioteksbøger.

I andre bøger tilføjede jeg selv et par linjer med sirlig håndskrift på forsatsbladet:

Dette er det rene lort. Venligst/en velgører eller: På side 124 finder du en egensindig beskrivelse af hovedet på et søm.

Som en hjælp til at komme i gang.

De værste titler samlede jeg sammen i affaldssække efter lukketid og tog med i bilen til papirgenbrugsstationen. Det var alligevel på vejen hjem. Utroværdige beskrivelser af kærlighed, bevidst fråseri i vold, dødkedelige erindringer – alt sammen forsvandt i papirstationens grådige kværn. Tanken om, at dette svulstige nonsens kunne blive til nye hvide sider for nogle bedre skribenter end de foregående, gjorde mig i godt humør. Næsten i lige så godt humør som tanken om, at det kunne blive til lokumspapir. Når jeg kørte hjem, var jeg let om hjertet, opmuntret af min gode gerning, samtidig med at nogle strofer fra et digt kunne dukke op i hovedet:

*Og lykkes det dig at pludre med de andre
Selv med sjælen fuld af foragt
Da er det stolt ensomt at vandre
Og være sine egne drømmes vagt*

Hvilken ejendommelig ro – den indre stemme. Når man lytter ordentligt til den.

Engang hed jeg Irene Husvig. Da min mand gik bort, tog jeg min mors pigenavn, Jonsson. Irene Jonsson. Det navn får ingen til at løfte et øjenbryn, særligt ikke her på det nye sted, hvor jeg har slået mig ned. Dem som bor her, betragter mig vel nærmest som en slags hattedame, der er flyttet på landet og en gang imellem kører ind til butikken i gummistøvler for at købe økologisk mælk. Harmløs. Muligvis lidt excentrisk.

De aner ikke, at jeg har gennemskuet dem alle sammen på få sekunder, at jeg har turdet gøre ting, de aldrig ville kunne drømme om. Jeg taler sjældent med nogen. Jeg har aldrig været særlig glad for mennesker. Der er to personer, jeg bryder mig om, og det er mine børn. Mine børnebørn går også an. Hvad resten angår, kunne de for min skyld godt forsvinde.

Mennesker er klart overvurderede.

Der er tyve kilometer til den nærmeste by, hvor der er et par dagligvareforretninger, en frisør, en alternativ behandler og et byggemarked. Jeg tror, jeg vil undlade at nævne navnet på byen, det er sikrest sådan. Når man tager omstændighederne i betragtning. Huset jeg bor i, er en nedlagt gartnerbolig i gammelrosa puds. Da jeg flyttede hertil, lå der seks fine højbede og et medtaget drivhus under et lag af løv. Alting havde ventet på lige netop mig. Så snart jeg så det, vidste jeg, at det var sådan det forholdt sig.

Hele livet har jeg længtes efter det her sted, det forstod jeg

også med det samme. Jeg er 67 år, men har aldrig følt mig yngre. Det er, som om jeg har skiftet ham, er blevet en anden – eller rettere: den jeg altid inderst inde har været.

I disse år plejer jeg at vågne ved, at solen står ind gennem blondergardinet og kilder mig på næsen. Eller ved at min skade pikker på ruden. Han boede her, da jeg flyttede ind, en efterladt unge under tagbeklædningen. Jeg har selv opfostret ham. Han er utrolig hengiven; følger mig op til postkassen og lægger sit lille dunede hoved på mit bryst, når jeg er træt. Jeg plejer at fodre ham med havregrynskager. Jeg kalder ham for Pippi. Han holder mig med selskab uden ævl og kævl.

Er det køligt udenfor, starter jeg morgenen med at tænde op i ovnen. Da jeg var gift, vidste jeg ikke, hvordan man fik gang i ilden. Nu fatter jeg ikke, hvorfor jeg ikke lærte det langt tidligere. Der sker noget med en, når man lærer at fyre op. At holde liv i ilden i en lunefuld ovn i to-tre døgn er et arbejde, som forandrer en fundamentalt. Man ser brænde overalt. Flis, spåner, gode pinde, perfekte kævler. Selvtilliden vokser. Man bliver besat. Det har mænd vidst i årtusinder.

Når jeg har fået godt gang i ovnen, går jeg en tur rundt og ser til mine afgrøder. De er ikke sådan at kimse ad: kartofler, zucchini, grønkål, rucola og aubergine. Forrige år begyndte jeg at dyrke vinterafgrøder, så jeg har grøntsager året rundt. Gulerødder, persillerod og asiatiske kålblade modstår frosten ganske godt. Derefter går jeg en runde i den anden del af haven og kigger på riddersporerne, der gnider søvnen ud af øjnene i de luftige bed, lugter til lavendlerne og lytter til fuglene.

Jeg ser en sammenhæng i alt nu. Blomsterne er som ansigter, de vil strække sig mod solen, præcis som vi mennesker. De gør sig til for bierne og sommerfuglene, spreder deres frø og forsøger at få alt ud af den korte tid, de er her. De ved præcis, hvordan man gør. Det er kun os, der har glemt det.

Bagefter går jeg ind og sætter vand over til te og hygger mig med en bog i lænestolen ved vinduet. Jeg holder kun pause for at spise. Hen på eftermiddagen er jeg måske nødt til at hugge lidt brænde. Jeg er blevet stærk og udholdende som en fuldblodshest. Ansigtsskuløren bliver sundere for hver dag, og håret skinner. For første gang i 30 år har jeg min rigtige hårfarve. Den er mørk gråblond og glitrer i solen. Mine øjne er grønne og lyser som vandet i et kalkbrud. Panden glat. Jeg synes efterhånden selv, at jeg er smuk. Det tog mig mange år at nå hertil. Jeg ser interessant ud, med et sensuelt og drilsk drag om munden. Om aftenen sidder jeg foran ilden med radioen og lytter til programmer om solformørkelse og filosofi.

Jeg har et lille tv, som jeg tager frem, hvis jeg er i humør til det. Når jeg har været ude hele dagen, synker jeg ned i sofaen og smører hænderne ind i håndcreme, mens jeg ser på hende den velnærede pige, der laver mad i aftenprogrammet. Hun rører hele tiden ved maden, klapper sine svinekoteletter ømt med rene, buttede fingre. Jeg kan godt lide hende. Hun vil ikke nogen noget ondt. Hun elsker bare sin mad. Jeg følger med, så længe jeg har lyst. I dag er det mig, der bestemmer over fjernbetjeningen. Indimellem tager jeg mig et glas whisky eller en kop te med anis og rosmarin. Begge urter virker muskelafslappende.

Ikke fordi jeg har mange kramper for tiden. Tværtimod er jeg så afslappet, at det føles, som om jeg har rettet mig flere centimeter ud. Min hals er længere, end jeg troede, og skuldrene er sunket ned. Min naturlige måde at bevæge mig på er kraftfuld og smidig. Jeg lader ikke nogen tage min plads, heller ikke i køen i butikken. Der er nu heller ikke nogen, som prøver, og det gør de klogt i.

Ægteskab

Et ægteskab er en juridisk og en sjælelig aftale mellem samlevende personer. Ægteskabet indgås for livstid.

Fra *Nordisk familieleksikon*

Jeg har en del at føje til.

I ægteskabet må nogen altid vinde. Nogen må brydes ned. Ægteskabet er en kamp, en krig – og er det egentlig ikke ganske rimeligt, at det, ligesom i alle andre stridigheder, nødvendigvis må ende – med at nogen dør? I ægteskabet er der altid nogen, der må bøje sig. Jeg plejede at tænke, at jeg var hel i min sjæl, i min inderste kerne, og derfor ikke rigtigt besejret. At det faktum, at jeg var klogere end min mand, gav mig en fordel. Men sandheden er, at det tærer på kræfterne at skulle bevogte sine grænser. Hvis man slapper af, endda bare et sekund, lister den andens værdier sig ind i en, inden man har set sig om. Lige så stille, i knap mærkbare doser. Til sidst har de listet sig helt ind i marven.

Det var det, der begyndte at ske, at min mands syn på tingene i sidste ende fik mig til at tvivle på, om det, som *jeg* satte pris på, var noget værd. Om de ting, jeg elskede, i virkeligheden var vigtige. Måske var det hele bare ligegyldigt. Og da jeg mærkede, hvordan døren til min indre verden begyndte at lukke sig, blev jeg for alvor bange. Jeg besluttede mig for at forsvare mig, og ikke bare mig, men hele den verden, som ikke lader sig definere. Den verden, som dem der tror på, at der findes noget på den anden side af det fysiske og materielle, ved findes. Uanset, hvad alle andre siger eller vil lade forstå.

Dem som ikke tror, er gerne hunderædde for den verden.

Eller, jeg ved ikke, om min mand var det. Før til sidst altså. Da var han bange. Ellers var han mest bare kedelig. Overbevist, som han var, om at han havde ret. Sikker i sin sag. Sine fornuftige valg. Sin logik.

Er det en forbrydelse at være kedelig?

Jeg vil ikke udelukke det.

Horst Husvig. Sådan hed han. Størstedelen af sit voksne liv trak han kabler. I begyndelsen af vores ægteskab arbejdede han for det nationale telefonselskab, men senere læste han videre til el-montør og begyndte at arbejde for et større selskab inden for bygge- og elektronikbranchen. Han trak kabler i ødemark og ubebyggede egne, i frost og solskin. Han var meget rationel. Ingen føleargumenter, tak! var hans slagord. Ingenting måtte betyde noget på andre skalaer end dem, han selv satte op. Der fandtes et absolut rigtigt og forkert, og havde han kun et enkelt overbevisende argument, så kunne han nok spekulere over det en ekstra gang. Men de skulle være videnskabeligt underbyggede, argumenterne. Alt hvad der lå uden for hans egen horisont, fandtes ganske enkelt ikke. Man kan sige, at han vendte det døve øre til for alle andre toner end sine egne.

Ti år inden han gik på pension, kom mobilmasterne. Dem var han ikke ligefrem begejstret for. Han havde ikke tillid til dem. De strakte sig jo mod himlen! Nej, han foretrak sine kabler, under jorden. Der vidste man, hvor man havde dem.

Hjemme trak han tykke ledninger til "audiorummet" på loftet, hvor han sad og lyttede til sin forfærdelige boogie-woogie. Han var hobbymusiker, da vi mødte hinanden, spillede bas i et orkester, som turnerede rundt omkring på forskellige dansesteder. På et bestemt spot i audiorummet havde han slået et søm i gulvet for at markere, hvor lyden var bedst. Der havde han placeret sin drejestol i sort læder. Engang kom

jeg til at flytte stolen nogle centimeter, og så blev han vanvittig, råbte op om, at jeg havde forstyrret hele hans lyd billede.

– Der er en grund til, at stolen skal stå præcis dér! Det var videnskabeligt underbygget.

Gad vide, hvor mange gange jeg i fantasien har klippet de forbandede ledninger over.

Klip. Klip. En skarp tang. Eller en grensaks. Det gjorde jeg selvfølgelig ikke. Det gælder om at vælge sine kampe.

De første år i huset havde jeg haft et fint læsehjørne oppe på loftet. Det var inden Horst flyttede sine apparater derop og begyndte at klage over, at bøgerne opslugte lyden i rummet, så hans dyre højtalere ikke kom til deres fulde ret. Mens mine bøger gradvist blev pakket i kasser og stillet i kælderen, blev den tidligere læseplads udstyret med særlige akustikbats for at yde de mindste vibrationer i elguitarerne retfærdighed. Det kunne man virkelig kalde indbildning, men hans indbildninger var tydeligvis mere værd end mine. Da han havde taget loftet helt i besiddelse, sparede han ikke på krudtet. Guldovertrukne kabler, snoet på en bestemt måde, kælede lyden frem fra stereoanlægget. Højtalerne blev løftet op fra gulvet. Et tykt, absorberende tæppe blev lagt på plads. Selve pladespilleren, som var lige så dyr som en bil, der ville have været langt mere nyttig, blev placeret præcis dér, hvor jeg havde haft mit skrivebord.

Men jeg fjede mig og indrettede snart en ny plads ved oliefyret i kælderen. Jeg lavede ovenikøbet nogle bogreoler, som jeg beklædte med kantbånd og mønstret papir, satte en elkoger op, så jeg kunne lave te, og gemte en dåse kager bag bøgerne. Nogle gange gik jeg derned, når Horst var faldet i søvn. Jeg tændte den nøgne glødepære i loftet, krøb ned i kurvestolen, jeg havde sat derned, og gik i gang med de glemte verdener: *Mystikkens psykologi* af Andrae. *Odyseen*

af Homer. *Om livets korthed* af Seneca. Blev jeg træt, kunne det ske, at jeg lagde mig på det orientalske tæppe, som Horst havde slæbt med hjem fra en rejse til Tyrkiet. Der kunne jeg indimellem sove og sove bedre, end jeg gjorde oppe i huset. Rummet var indelukket og varmt, men det var i det mindste mit.

Og det var dér på tæppet, at jeg første gang begyndte at se synerne. De var anderledes end almindelige tanker og drømme. De kom, lige inden jeg faldt i søvn, og gestaltede sig altid på samme måde: et hus, et sted på landet. Et enkelt køkken med en brændeovn, to gasblus og hylde i ubehandlet træ, en sodet skorsten. Tapeter med små fede og blege amoriner. En lænestol. Og en hel væg fyldt med bøger. Mine bøger.

For det meste udviklede billedet sig ikke til mere end dét, det var som et fotografi, der dukkede op i hjernen, lige når jeg slumrede ind. Sandt at sige gjorde billedet mig bange. Det føltes så virkeligt og var samtidig så anderledes end mine øvrige drømme. I den drøm blev jeg vækket af solen, stod op og åbnede yderdøren på klem, en gammeldags trædør, og tog nogle skridt ud i det dugvåde græs. Derude var himlen blå.

Det var alt. Det var hele drømmen.

Hvad jeg havde at gøre i det slidte stenhus, forstod jeg ikke. Jeg som aldrig havde ligget i telt og var bange for hvepse, edderkopper og flåter.

Jeg begyndte så småt at tage de bøger med hjem, som skulle kasseres på biblioteket, og som jeg syntes fortjente en værdigere afslutning end forbrændingen eller papirgenbrugsstationen. Jeg kørte dem hjem lidt ad gangen og stillede dem i kælderen. Horst blev irriteret, da han opdagede det. Ikke fordi han selv behøvede pladsen til noget, bortset fra til hans kabeltromler og nogle gamle dæk og rør. Han syntes bare, det var fjollet at samle på historier, som andre havde fundet

på. Hvad skulle jeg med dem? Jo da, selvfølgelig prøvede jeg at forklare ham det de første år.

– I de her bøger gemmer der sig en unik sandhed. Den kan være mindst lige så sand som det, der er sket i virkeligheden.

– Tror du selv på dét? spurgte han og så hovent på mig.

– De her bøger viser nogle af de ting, som vi ellers prøver at skjule i hverdagen, forsøgte jeg med den lille stemme, som jeg havde på det tidspunkt.

– Hvad? Har du noget at skjule? Hans øjne blev smalle.

Geder. Vi havde dem, da jeg var lille. Deres øjne blev også hurtigt mistænksomme. Min mand hadede bøger. Eller hadede er et forkert ord. De betød bare ikke noget for ham.

Engang i løbet af årene, da utilfredsheden begyndte at vokse, men jeg stadig manglede en konkret plan, fandt jeg en annonce med en lille hytte, som var sat til salg. Den lå på en ø. Jeg klippede annoncen ud af avisen og foreslog Horst, at vi skulle køre hen og tage et kig. Bare for sjov. Horst så distræt på annoncen og mumlede:

– Held og lykke med at trække et kabel derud. Hvordan har du tænkt dig, at det skulle kunne lade sig gøre?

For Horst var det utænkeligt at være et sted, hvor der ikke var kabelnet.

– Men tænk på stilheden, forsøgte jeg.

– Ingen følelseladede argumenter, tak!

Livet er ikke de ting, vi gør, men det, som får os til at føle noget, var der engang en, som sagde. Jeg husker ikke hvem, men det er sandt. Handlingerne i sig selv betyder ingenting, kun følelserne, de fylder os med. Dette kunne min mand ikke acceptere. Og jeg kunne ikke acceptere hans ligegyldighed over for disse følelser. Forresten står der yderligere en tankevækkende ting i *Nordisk Familieleksikon*, angående ægteskab:

Uagtet at ægteskabet indgås for livstid, kan det dog frafalde ved den ene parts bortgang.

Måske var det der skete, aldrig sket, hvis ikke en masse andre ting var hændt samtidig. Det var muligvis blevet ved fantasier og opbrudsforsøg. Det er svært at sige.

Jeg kan huske en aften i begyndelsen af det efterår, hvor jeg sad hjemme ved køkkenbordet, og Horst kom hjem og smækkede yderdøren. Hvor ærgerligt at han kommer nu, tænkte jeg. Det var ikke en irriteret tanke, bare en distræt konstatering. Jeg havde foretrukket at være alene. Jeg har altid godt kunnet lide at sidde på den måde og se det skumre eller kigge på et fugletræk. At få lov bare at iagttage lyset i fred – uden at nogen kommenterer det. Glo ud i luften, som min mor sagde. Hun hadede stilheden. Sørgede altid for at fylde hvert sekund med små gøremål. Men et gøremål skal ikke forveksles med indhold. Mennesker begår ofte den fejl.

Vi havde netop fået en ny chef på biblioteket. Han hed Pontus og var nyuddannet fra en eller anden tvivlsom medieuddannelse. Selv beskrev han sig som en visionær person med vinderinstinkt. Hidtil havde det indebåret, at han havde bestilt en masse klistermærker til biblioteket med ordlyden *Let at læse* og *Svær at læse*, som vi i personalegruppen fik til opgave at klistre på alle bøgerne. Jeg selv var blevet bedt om at klistre *Svær at læse*-mærkerne på størstedelen af det skønlitterære udvalg.

– Vi er nok nødt til at gennemgå bogbeholdningen, havde Pontus bekymret sagt på et morgenmøde. For vi har stadig hele kassen med *Let at læse*-mærkerne tilbage! Han så ned i en af æskerne med klistermærker og strøg tankefuldt sit

blonde skæg. Vi må fjerne hver tiende svære bog og bytte den ud med en letlæst. Nogen spørgsmål?

Pontus havde flere idéer. Han ville indrette et karaoke-hjørne, hvor lyrikken stod, et glemst sted, som havde behov for nytænkning, hvis man spurgte ham.

– Jeg forestiller mig en lille scene, som vi kan leje ud til virksomhedsmøder og skoleklasser på udvalgte tidspunkter. Det er vigtigt at lokke nye brugere til biblioteket. Det her bliver et helt nyt virksomhedsområde for os.

– Men vil det ikke forstyrre læsningen? spurgte Agneta forsigtigt.

Pontus nikkede anerkendende.

– Idéen er ukonventionel, men vi er nødt til at holde os opdaterede. Folk læser ikke på samme måde mere. Man kan ikke bare smide Shakespeare i hovedet på udskolingselever. Karaoke kan faktisk være en indgangsvinkel til læsningen. Han så alvorlig ud.

– Men bøgerne som står der nu. Hvad sker der med dem? spurgte jeg.

– Lyrikken skal flyttes ud til garderoben, midlertidigt, indtil vi finder et bedre sted. Der er også en unødvendigt stor garderobe her. Jeg forestiller mig et løbende skema, så vi hjælpes ad med at skifte musik i karaokemaskinen. Det er vigtigt, at alle i personalegruppen føler, de er med. Irene, du kan begynde. Vælg tyve melodier, som du kan lide! Så får vi en fornemmelse af, hvad der var populært før i tiden.

Pontus blinkede til mig og smilede bredt. Mens jeg så, hvordan den nye biblioteksassistent stille klappede i hænderne af begejstring, mærkede jeg, hvordan mine tanker begyndte at vandre og svæve væk. Langt op over hylderne og lænestolene og børnehjørnet, som jeg selv havde syet puder til engang.

– Irene? Hørte du, hvad jeg sagde? Pontus så bekymret på mig.

– Jeg hørte det, sagde jeg.
– Det her vil få gavnlige effekter for læsningen på sigt. Vent og se. Og så får vi vores eget koncept. Vi har brug for at samarbejde hen over grænserne.

– Hvad skal vi gøre? sagde jeg til Agneta i køkkenet bagefter. Fyren er jo fra forstanden.

– Tja, Irene. Agneta tøvede med at svare. Det er måske alligevel ikke en hel dum idé. Vi skal ikke dømmе ham for hurtigt. Jeg synes faktisk, ham Pontus er helt sød.

Hun fnisede. Jeg havde altid kunnet hente opbakning hos Agneta, men nu havde jeg en skræmmende følelse af, at min gamle sammensvorne havde skiftet side.

Var jeg virkelig ved at miste fornemmelsen for tidsånden? Var jeg blevet umoderne? Og hvad indebar så dét? Jeg havde allerede passeret de tres. Om ikke alt for længe ville jeg blive tvunget på pension og blive henvist til et liv udelukkende sammen med Horst.

Den erkendelse gjorde mig mere rædselsslagen, end jeg ville erkende.

Himlen var blevet rosa, da jeg cyklede hjem den aften. Det var en nuance i skumringen, som kun optrådte i det tidlige efterår. Som en svag efterklang af sensommerens strømmende solnedgange. Byen lå næsten øde hen, selv om klokken kun var halv syv. Alt liv var flyttet ud til det nybyggede indkøbscenter lige uden for byen og havde forvandlet den gamle bykerne til en øde kulisse. Alle de små specialforretninger som skræddere, skomagere og butikker med syartikler var blevet tvunget til at lukke, mens den ene kolos efter den anden med hårde hvidevarer og sportstøj åbnede ude i de nye såkaldte indkøbsområder.

Rådhusårnets jernspir rejste sig sort mod himlen. Under

mig blinkede den smalle, stenbelagte gade. Jeg cyklede forbi banken og den gamle biograf og fortsatte mod de tidligere lokomotivremiser. Da jeg endelig nåede ud på cykelstien, tog jeg en dyb indånding og missede mod solen, som var på vej ned bag jernbanesporene. Men så dyttede nogen hidsigt bag mig, og en knallert susede forbi så tæt på, at den strejfede bagagebæreren. Føreren, en ung fyr, råbte noget, som jeg ikke kunne opfatte, men som alligevel gjorde mig dårligt tilpas.

Da jeg kom hjem, stillede jeg cyklen fra mig på bagsiden af huset og skyndte mig ind i køkkenet. Uden at tage skoene af gik jeg direkte ned i kælderen. Hjertet slog i brystet på mig, jeg følte mig underlig angrebet. Jeg tændte elkedlen, tog koppen og en pose beroligende te frem. Måske kunne jeg lave en bogreol mere? Jeg hængte frakken over kurvestolen, smøgede ærmerne op og gjorde mig klar til at gå ind til mine kasser med bøger. Der var dér, jeg så det.

Kasserne var væk.

Pist væk.

Der hvor de havde stået, stod nu fire sække cement. Jeg vidste med det samme, hvad der var sket. Horst havde smidt mine bøger ud. I sidste ende havde han altså fået nok af det, han kaldte min private papirsamling.

Mens jeg stod dér, sønderknust og rasende på samme tid, landede mit blik på den støvede, gamle trækasse længst inde i hjørnet. Den var et arvestykke fra mit barndomshjem. Jeg kunne ikke huske, hvad der var i den, det var evigheder siden, jeg havde kigget efter. Jeg gik hen og åbnede låget.

Nede i den lå et par gamle gardiner, som jeg havde fået af min mor, men aldrig havde brugt. Blomstrede i cretonne med påfugle. Hun havde selv syntes, de var for fine til at bruge, og så var de i stedet blevet liggende. Under de nydeligt sammenfoldede gardiner lå en skotøjsæske med brune papirposer, mærket med teksten *Vagnhärad sytilbehør*. Jeg åbnede

en pose. Først forstod jeg ikke, hvad det var der lå i den. Jeg stak hånden ned og tog en tung, hvid snor op.

Det var et blybånd, sådan et man før i tiden plejede at sy ind i gardinkanten for at få et pænt fald i stoffet. Blylodderne indeni følte som myræg gennem det hvide svøb. På bagsiden af posen stod en advarsel:

**BLY ER SUNDHEDSSKADELIGT. OPBEVARES
UTILGÆNGELIGT FOR BØRN!**

Skotøjsæsken indeholdt mindst halvtreds poser.

Det var et rent held, at ingen børn eller børnebørn havde åbnet den. Det kunne være endt galt.